

Ενότητα 2: Ρώτα το νερό... τι τρέχει

ΜΑΘΗΜΑ 1ο Το νερό συστήνεται

Η θεωρία
της ενότητας

Μάθημα 1^ο: Το νερό συστήνεται

- Η λέξη που αποδίδει μια ιδιότητα στο υποκείμενο λέγεται **κατηγορούμενο**.

π.χ. Το νερό είναι ωφέλιμο.

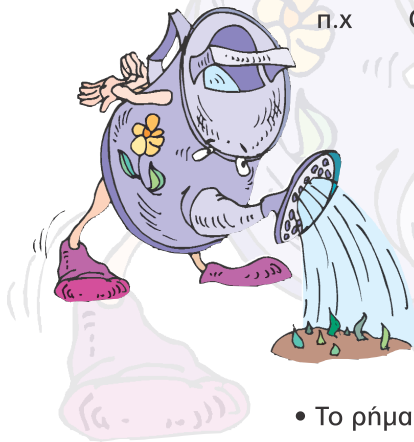
Η λέξη "ωφέλιμο" αναφέρεται στο νερό και μας φανερώνει μια ιδιότητά του.

- Το κατηγορούμενο, βρίσκεται στην **ίδια πτώση με το υποκείμενο**, δηλαδή σε **ονομαστική**.
- Κατηγορούμενο υπάρχει όταν τα ρήματα είναι συνδεδεμένα, όπως τα: **είμαι, φαίνομαι, υπάρχω, γίνομαι, εκλέγομαι, διορίζομαι, ονομάζομαι** και όλα όσα έχουν παρόμοια σημασία.

Τα ρήματα αυτά ονομάζονται **συνδεδετικά** γιατί συνδέουν το υποκείμενο με μια ιδιότητά του.

π.χ. Ο Παναγιώτης **Υποκείμενο** εκλέχτηκε **Συνδεδετικό Ρήμα** δήμαρχος. **Κατηγορούμενο**

Συνδέει το υποκείμενο με μια ιδιότητά του (κατηγορούμενο)

Ο Μάριος **Υποκείμενο** κλώτσησε **Ρήμα** την μπάλα. **Αντικείμενο**
Δέχεται την ενέργεια του ρήματος

- Το ρήμα ωφελῶ σημαίνει χρησιμεύω σε κάποιον.

π.χ. Η βροχή ωφέλησε τους αγρότες.

- Το ρήμα οφείλω σημαίνει χρωστώ, είμαι υποχρεωμένος σε κάποιον.

π.χ. Μου οφείλει χρήματα.

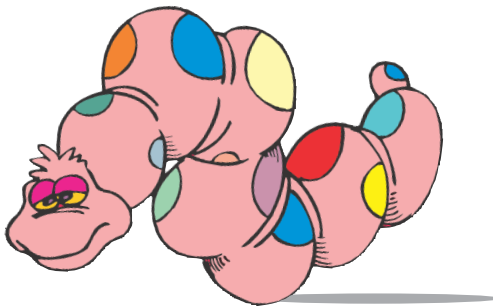
Το νερό συστήνεται

1 Κοίταξε προσεκτικά τις τονισμένες λέξεις και συμπλήρωσε στα αντίστοιχα κουτάκια (Υ) για το υποκείμενο, (Α) για το αντικείμενο, (Κ) για το κατηγορούμενο και (Σ) για το συνδετικό ρήμα.

1. Ο Γρηγόρης τρέχει γρήγορα.	
2. Ο Μάριος είναι πανύψηλος .	
3. Ο ουρανός φαίνεται συννεφιασμένος.	
4. Η Μαρία διορίστηκε δασκάλα στη Λήμνο.	
5. Οι γονείς μας είναι υπομονετικοί μαζί μας.	
6. Η μητέρα ετοίμασε το φαγητό .	
7. Έφτασε μόλις και η Γεωργία!	
8. Πρόσεξε! Ένα αυτοκίνητο πλησιάζει.	
9. Το σπίτι αυτό είναι πολύ παλιό .	
10. Ο πύργος είναι πέτρινος.	

Το νερό συστήνεται

Το προσωποποιημένο νερό μάς περιγράφει τις ιδιότητές του, τις μορφές που παίρνει και τον κύκλο που κάνει από τον ουρανό στη γη και πάλι πίσω.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του βιβλίου (σελ. 33-34)

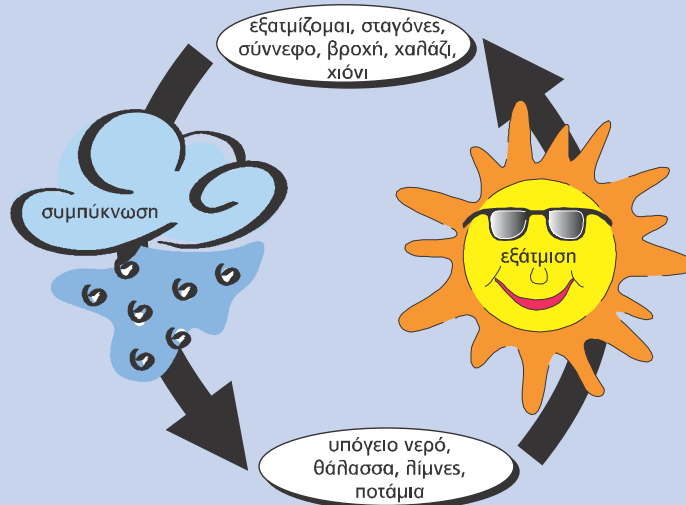
1. Το νερό στη φύση αλληλάζει συνέχεια μορφή, ταξιδεύει και ανακυκλώνεται. Αυτός είναι ο κύκλος του νερού.

Βρείτε ποιες παράγραφοι του κειμένου έχουν σχέση με τον κύκλο του νερού και κυκλώστε τις αντίστοιχες λέξεις. Οι λέξεις αυτές και η εικόνα θα σας βοηθήσουν να συμπληρώσετε το παρακάτω σχήμα.

Ο κύκλος του νερού περιγράφεται στην τρίτη και την τέταρτη παράγραφο.

Οι λέξεις που ψάχνουμε είναι οι εξής:

εξατμίζομαι, σταγόνες, ατμός, σύννεφο, βροχή, χαλάζι, χιόνι, υπόγειο νερό, θάλασσα, λίμνες, ποτάμια.

Το νερό συστήνεται

3. Οι χρωματισμένες ταινίες περιγράφουν κάποια ζώα. Κάθε χρώμα αντιστοιχεί σ' ένα ζώο.

- Αντιγράψτε κάθε πρόταση δίπλα στο ζώο που ταιριάζει.

Η ουρά του είναι **φουντωτή**.
Το τρίχωμά του είναι **κοκκινωπό**. > σκίουρος

Όσο μεγαλώνει, το καβούκι της γίνεται **σκληρό**.
Οι κινήσεις της είναι **αργές**. > χελώνα

Τα πίσω πόδια του είναι **μακριά**.
Η φωλιά του είναι **κρυμμένη** στο χώμα. > λαγός

4. Γράψτε κάθε λέξη της παρένθεσης δίπλα από τη σημασία της για να σχηματίσετε, με αυτόν τον τρόπο, τις δύο οικογένειες. Μπορείτε να συμβουλευτείτε το λεξικό σας. (οφειλέτης, ωφέλιμος, οφειλή, ωφέλεια, ανώφελος, όφελος)

ωφέλιω	οφείλω
ωφέλιμος = αυτός που είναι χρήσιμος	οφειλέτης = αυτός που χρωστάει κάτι
ωφέλεια = η χρησιμότητα, το κέρδος	οφειλή = ό,τι χρωστάει κανείς
ανώφελος = αυτός που δεν είναι χρήσιμος	όφελος = το κέρδος

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών (σελ. 21-22)

1. Το νερό μάς συστήθηκε και εμείς το γνωρίσαμε. Θέλετε να παίξετε το παιχνίδι γνωριμίας αλλά στη θέση του νερού να βάλετε το ... δάσος; Ξαναγράψτε τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου κάνοντας όσες αλλαγές είναι απαραίτητες.

Είμαι το καταπράσινο δάσος που δροσίζει. Είμαι το δάσος που σας χαρίζει στιγμές ευτυχίας και χαίρεστε τα καλοκαίρια σας. Είμαι πηγή ζωής. Αγαπώ όλα τα πλάσματα της φύσης, τα φυτά, τα δέντρα, τα ζώα και τους ανθρώπους. Τους δίνω το οξυγόνο μου για να ζουν και να μεγαλώνουν με υγεία. Είμαι τα δέντρα, τα λουλουδάκια, το χορτάρι, οι θάμνοι, είμαι το ΔΑΣΟΣ!

2. Σημειώστε (Y) για το υποκείμενο, (P) για το ρήμα, (A) για το αντικείμενο και (K) για το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις:

1. Ο ωκεανός είναι απέραντος.

↓ ↓ ↓
(Y) (P) (K)

2. Το νερό δροσίζει τους ανθρώπους.

↓ ↓ ↓
(Y) (P) (A)

3. Οι σταγόνες έγιναν ένα κατάσπρω σύννεφο.

↓ ↓ ↓
(Y) (P) (K)

4. Ο δρόμος ήταν βρεγμένος.

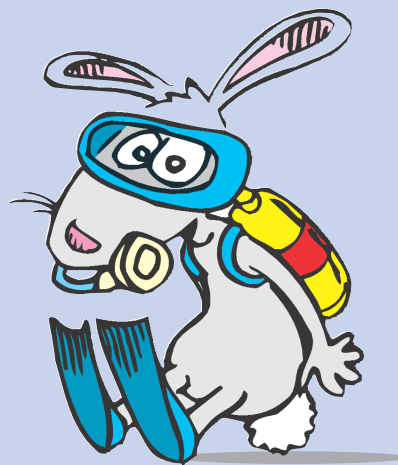
↓ ↓ ↓
(Y) (P) (K)

5. Το ποτάμι δε φαίνεται ορμητικό.

↓ ↓ ↓
(Y) (P) (K)

6. Ένα χιονάνθρωπο έφτιαξαν τα παιδιά.

↓ ↓ ↓
(A) (P) (Y)

Το νερό συστήνεται

3. Δέκα λέξεις από τις προτάσεις "κρύφτηκαν" στο κρυπτόλεξο. Βρείτε τις κρυμμένες λέξεις, που σχηματίζονται είτε οριζόντια είτε κάθετα. Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις που βρήκατε αφού τις βάλετε στο σωστό αριθμό και στη σωστή πτώση.

1. Ο Ειρηνικός και ο Ατλαντικός είναι ο δύο μεγαλύτεροι ωκεανοί της γης.
2. Στην εποχή των παγετώνων μεγάλες εκτάσεις της γης καλύπτονταν από πάγο.
3. Οι πηγές του Αχελώου είναι στην Πίνδο.
4. Οι σταγόνες της βροχής χτυπούσαν στο τζάμι.
5. Οι παραλιακές πόλεις έχουν πολλή υγρασία.
6. Οι εξατμίσεις των αυτοκινήτων μολύνουν συνεχώς την ατμόσφαιρα.
7. Το χαλάζι κατέστρεψε τη φετινή σοδιά.
8. Τον προηγούμενο χειμώνα αποκλειστήκαμε δυο φορές από τα χιόνια.
9. Η Δυτική Ελλάδα έχει πολλά ποτάμια.
10. Τα βατράχια προτιμούν τα ήρεμα νερά των λίμνων.

Ω	Δ	Α	Χ	Ι	Ο	Ν	Ι	Γ	Ο	Ν	Ε	Π
Π	Ο	Τ	Α	Μ	Ι	Ο	Λ	Ζ	Ρ	Ε	Μ	Ε
Η	Ε	Ε	Λ	Η	Μ	Α	Α	Ε	Κ	Λ	Ι	Ξ
Γ	Ζ	Τ	Α	Τ	Μ	Ο	Σ	Φ	Α	Ι	Ρ	Α
Η	Θ	Ι	Ζ	Ν	Α	Τ	Ε	Ρ	Ζ	Μ	Ο	Τ
Χ	Α	Ρ	Ι	Μ	Ο	Υ	Ζ	Α	Μ	Ν	Σ	Μ
Ρ	Π	Ω	Κ	Ε	Α	Ν	Ο	Σ	Ο	Η	Υ	Ι
Υ	Γ	Ρ	Α	Σ	Ι	Α	Ε	Ψ	Α	Ν	Ι	Σ
Ν	Α	Ε	Ζ	Β	Χ	Σ	Υ	Β	Ρ	Ο	Χ	Η
Υ	Τ	Ο	Π	Α	Γ	Ε	Τ	Ω	Ν	Ε	Σ	Δ

